

МЕТОДИ ЗА ИЗСЛЕДВАНЕ НА ТРУДОВИТЕ ПАЗАРИ И РАЗВИТИЕТО НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

ПЪРВИ РАЗДЕЛ: СЪЩНОСТ И РОЛЯ НА ИНФОРМАЦИЯТА

**Първа тема: Осигуряване на информация чрез изчерпателни
изследвания**

Информация за единици и информация за съвкупности.

Изследвания към определен момент и текуща регистрация на събития.

Институции провеждащи статистически изследвания и осигуряващи
публична статистическа информация (НСИ, Агенция по заетостта и др.).

Статистически публикации, статистически годишници и статистически
справочници.

Статистическа информация в Интернет (www.nsi.bg, www.az.government.bg,
www.aresearch.org, www.gallup-bbss.com, www.jobtiger.bg)

Литература: [3, стр. 7; 6, стр. 497-498; 7, стр. 1-3; 8, стр. 3-9, 10-14 и 15-16; 10,
стр. 15-18 и 23-24; 14, стр. 5 и 9-10]

Втора тема: Осигуряване на информация чрез извадки

Генерална съвкупност и извадка. Параметри и оценки. Грешки.

Условия за представителност на извадката.

Прост случаен подбор. Непредставителни аналози – анкета по пощата, телефонно интервю.

Систематичен подбор.

Райониран (стратифициран) подбор. Непредставителен аналог – квотна извадка.

Гнеzdови подбор (едностепенен, двустепенен, многостепенен).

Типични модели на непредставителни извадки – типологична извадка, метод на отзовалите се.

Литература: [1, стр. 13-15; 2, стр. 38-40 и 200-202; 3, стр. 7-10, 41-43 и 54-56; 5, стр. 262-263 и 273-276; 6, стр. 81, 90-91, 158-160, 162, 262-263, 274-275, 349-350 и 508; 7, стр. 8-10 и 112-116; 8, стр. 72-75; 11, стр. 111-120; 12, стр. 42-49; 13, стр. 64-70; 14, стр. 35 и 37]

ВТОРИ РАЗДЕЛ: ОПИСАТЕЛНИ ЧИСЛОВИ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Трета тема: Относителни величини

Същност на относителните величини.

Видове относителни величини – отношение (относителен дял, процент), съотношение (пропорция, шанс) и вероятност.

Познавателни възможности – „Каква част?/Колко процента?“, „Колко пъти?/Колко към колко?“, „С каква част?/С колко процента?“.

Преобразуване на един вид относителни величини в друг.

Четвърта тема: Приложение на относителни величини за описание на едномерни разпределения.

Признак. Видове признаци.

Статистическа групировка при различните видове признаци. Статистически разпределения. Значения на признака и честоти.

Относителни дялове и кумулативни относителни дялове.

Литература: [4, стр. 41-87; 14, стр. 5-7, 13-19 и 21-23]

Пета тема: Средни величини

Същност на средните величини.

Видове средни величини – алгебрични и неалгебрични средни. Общ вид на алгебричните средни.

Познавателни възможности – средни стойности, средни отклонения.

Връзка между относителните и средните величини – представяне на средна чрез относителни дялове, представяне на относителен дял чрез средни.

Шеста тема: Приложение на средни величини за описание на едномерни разпределения.

Обобщаващи числови характеристики за център на разпределението.

Обобщаващи числови характеристики за разсейване.

Обобщаващи числови характеристики за асиметрия.

Сравняване на разнородни величини – безразмерни величини, стандартизиране, нормиране.

Литература: [4, стр. 41-87; 14, стр. 24-34]

ТРЕТИ РАЗДЕЛ: ИЗСЛЕДВАНЕ НА ВРЪЗКИ.

Особености и ограничения на анализа.

Задачи на анализа.

Литература: [1, стр. 35-39; 4, стр. 123-125; 6, стр. 147-148; 12, стр. 9-16; 13, стр. 12-30; 14, стр. 66-67]

Седма тема: Приложение на относителни величини за изследване на връзки между качествени признаци

Двумерно разпределение. Суми по редове и по колони.

Условни разпределения. Относителни дялове по редове и по колони.

Определяне на наличие, посока и сила на връзката.

Добавяне на допълнителни качествени фактори. Филтриращи променливи.

Свеждане на анализа на връзки между количествен фактор и качествен резултат към анализа на връзки между качествени признаци.

Литература: [1, стр. 63-65 и 102-103; 2, стр. 147-150; 3, стр. 83-84; 4, стр. 111-120 и 125-133; 6, стр. 205-206 и 541-543; 8, стр. 112-114; 10, стр. 286-296, 298-308 и 311-312; 11, стр. 7-39; 12, стр. 112-121, 123-125 и 128-132; 13, стр. 134-148; 14, стр. 61-76]

Осма тема: Приложение на средни величини за изследване на връзки между качествен(и) фактор(и) и количествен резултат

Определяне на наличие, посока и сила на връзката.

Установяване на двойките значения на фактора, при които има различия в средните стойности на резултата.

Добавяне на допълнителни качествени фактори. Проверка за независимост на факторите.

Литература: [1, стр. 99-102; 4, стр. 133-146; 5, стр. 167-171; 7, стр. 103-105, 232-249, 276-292 и 298-303; 8, стр. 100-104; 10, стр. 224-234 и 333-334; 12, стр. 360-383; 14, стр. 76-88]

Девета тема: Моделиране

Същност на моделирането.

Видове модели – според броя на факторите и според използваната математическа функция.

Познавателни възможности на моделите – интерпретация на коефициентите им. Адекватност. Най-добър модел.

Литература: [4, стр. 146-150 и 162-163; 12, стр. 16-21, 160-204 и 289-303]

Десета тема: Приложение на модели за изследване на връзки между количествени признаци

Определяне на наличие, посока и сила на връзката.

Добавяне на допълнителни количествени фактори. Проверка за независимост на факторите.

Литература: [1, стр. 40-62; 4, стр. 146-167; 5, стр. 188-196; 6, стр. 220-222, 382-383 и 392-393; 7, стр. 68-81, 93-94, 342-357, 363-374 и 379-381; 8, стр. 105-109 и 117-125; 9, стр. 30-61 и 79-80; 10, стр. 237-256, 268-275, 328 и 445-448; 12, стр. 160-204, 237-254, 261-281 и 289-307; 13, стр. 170-172 и 175-214; 14, стр. 88-98]

ЧЕТВЪРТИ РАЗДЕЛ: ИЗСЛЕДВАНЕ В ДИНАМИКА И ПРОГНОЗИРАНЕ

Единадесета тема: Приложение на относителни и средни величини за изследване в динамика

Прирасти, индекси, темпове. Бази и пребазиране.

Общи и средни прирасти, индекси и темпове.

Литература: [14, стр. 99-104]

Дванадесета тема: Приложение на модели за изследване в динамика

Аналитично изглаждане. Определяне на вида на модела – автокорелация и частна автокорелация.

Понятие за цикличност и сезонност.

Литература: [14, стр. 104-107]

Тринадесета тема: Прогнозиране

Видове прогнози – екстраполационни, аналитични и целеви.

Литература: [8, стр. 130-145; 10, стр. 337-353, 367-371, 372-379, 382-391, 393-397 и 412-425]

Литература, налична в библиотеката на катедра “Социология”:

1. Брогли, Я., Л. Петкова, Статистически методи в спорта, С, 1988
2. Венедиков, Й., Общественото мнение. Епистемологични проблеми, С, 1993
3. Венедиков, Й., Статистика, социология и още нещо..., С, 1992
4. Гоев, В., Статистическа обработка и анализ на информацията от социологически, маркетингови и политически изследвания със SPSS, С, 1996
5. Джонев, С., Социална психология, том 5, С, 2004
6. Енциклопедичен речник по социология, второ издание, С, 1997
7. Калинов, К., Статистически методи в поведенческите и социалните науки, С, 2001
8. Косева, Д., и кол., Теория на статистиката и промишлена статистика, В, 1990
9. Манов, А., Многомерни статистически методи със SPSS, С, 2002
10. Манов, А., Статистика със SPSS, С, 2001
11. Парчев, И., Избор на партия, избор на президент, С, 1998
12. Съйкова, И., А. Стойкова-Къналиева, С. Съйкова, Статистическо изследване на зависимости, С, 2002
13. Съйкова, И., Статистически изследвания на зависимости и други връзки в социално-икономическата област, първа част, С, 1991
14. Харалампиев, К., Въведение в основните статистически методи за анализ, С, 2003
15. Bunnighaus, H., Deskriptive Statistik, Stuttgart, 1989
16. Hinton, P., Statistics explained, L, 1995
17. Sirkin, R., Statistics for the social sciences, L, 1995

Изготвил: гл. ас. д-р Калоян Харалампиев